

Fašizam i antifašizam u BiH

Autor Administrator
 Thursday, 30 April 2009
 Zadnja Promjena Friday, 07 October 2011

Parlamentarna skupština BiH je krajem aprila 2008. odbila inicijativu poslanika SDP BiH za donošenje Zakona o zabrani djelovanja neofašističkih organizacija i korištenja neofašističkih simbola u Bosni i Hercegovini. Prije podnošenja inicijative parlamentarcima je predata peticija podršku donosuju ovog zakona sa 13.500 potpisa koje su na ulicama BiH gradova prikupili aktivisti NVO Gariwo. Parlamentarna skupština je ipak naložila Vijeću ministara da donesene nacrt ovog zakona. Zato nije prihvaćena inicijativa poslanika SDP, postalo je jasno u mnogobrojnim TV emisijama gdje su svoje stavove iznosili BiH političari. Želja većine njih je da se donese jedinstven zakon u kojem će se osuditi svi "totalitarni režimi" te na osnovu toga zabraniti njihovo veličanje. Pojednostavljeno, cilj je da se Zakonom izjednače fašisti i antifašisti, što bi bila sramota bez presedana.

Ideju o donošenju zakona kojim bi se zabranilo djelovanje neofašističkih organizacija promovisale su još 2005. godine ugledne BiH institucije i NVO: Akademija nauka i umjetnosti BiH, Vijeće kongresa bosnjačkih intelektualaca, Srpsko građansko vijeće-pokret za ravnopravnost, Hrvatsko narodno vijeće..

Nažalost, šanse za usvajanje ovog zakona su trenutno veoma male. S jedne strane snage revizionista koje od poraženih pokušavaju da naprave pobjednike a prisutni su u političkom životu BiH su veoma jake, dok s druge strane građani BiH koji baštine antifašizam neće ni po koju cijenu prihvatiti da se "pod istu kapu" stave fašisti i antifašisti, odnosno indirektno zlikovci i njihove žrtve. Kompromisa po ovom pitanju neće i ne smije biti.

Jedini izlaz bi mogla biti nedavna izjava Visokog predstavnika međunarodne zajednice Miroslava Lajčaka koji je izjavio da će jedan od preduslova ulaska u EU novih članica biti usvajanje ovog Zakona. Lajčak je bio jasan - zakonski treba zabraniti organizacije čije se djelovanje temelji na fašizmu. Nikakve druge "totalitarne" organizacije ni ideologije nije ni spomenuo.

Neofašistički pokreti kao što je npr. Ravnogorski etnički pokret sasvim neometano djeluju na području BiH, a manifestacije i isticanje fašističkih simbola se dešavaju svakodnevno. Uklonjeni su nazivi ulica koje su nosile imena antifašista, a pojavile su se ulice: Draže Mihailovića, Ravnogorska, Mile Budaka i nekih istaknutih pripadnika zloglasne SS Handžar divizije. Antifašistički spomenici se ne održavaju i nalaze se u veoma lošem stanju, a neki su namjerno srušeni eksplozivom - spomenik na Makljenu kod Prozora. Vlada kraljevine Norveške je poslije rata finansirala obnovu uništenog partizanskog groblja u Mostaru. Međutim, nekoliko godina poslije obnove groblje je ponovo oskrnavljeno. Norveški ambasador koji je nedavno posjetio groblje je bio ogorčen. Izjavio je da se nigdje u svijetu na grobovima antifašista ne mogu naći nacrtani fašistički simboli, kao što se to može vidjeti na groblju u Mostaru. RĚP je prije nekoliko godina postavio spomenik zločincu Draži Mihailoviću u centru Brčkog. Uz veliki otpor tadašnji supervizor međunarodne zajednice u Brčko distriktu je uspio ukloniti spomenik. Međutim, on nije uništen nego je premješten na drugu lokaciju, negdje u okolini Vitegrada, tamo gdje su jedinice pod njegovom komandom počinile stravične zločine nad nedužnim civilima. Ovdje treba navesti i pozitivne primjere, jer je evidentno da obilježavanju značajnijih datuma iz NOB-a i istorijskih bitaka II svjetskog rata (Bitka za ranjenike, Bitka na Sutjesci, Bitka na Kozari..) svake godine prisustvuje sve više građana. Građani Drvara su samoinicijativno obnovili čuvanu Titovu pešinu i podnijeli policiji prijavu protiv onih koji su ukrali eksponate iz tamošnjeg muzeja. Građani Sarajeva su prošle godine spriječili održavanje Thompsonovog koncerta, a ovdje posebno treba istaći i pismo grupe uglednih katoličkih svećenika iz franjevačke provincije Bosne Srebrene koji su osudili zloupotrebu vjerskih simbola od strane ovog pjevača jer je na plakatima kojima je reklamiran neodržani koncert bio prikazan križ simbol mira, zajedno sa maćem simbolom zla. U gradu koji je u periodu 1941-1945 izgubio skoro 15 % svojih stanovnika koji su ubijeni samo zbog svog porijekla od strane ideologije koju ovaj pjevač veliča za njegov koncert jednostavno nije bilo nikakve šanse. EU koja je ne slučajno osnovana na Dan pobjede nad fašizmom i koja kao svoj dan slavi 9.5. je istorijska odgovornost da pomogne antifašističkim snagama da pobjede zlo koje je očigledno pobijeđeno te davne 1945. godine osim na prostorima bivše Jugoslavije. by valterbranisarajevo